

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum XXI. Ex parte.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

tur, in alia vero accubent, æquum est, juxta Glossam, ut dividantur, *arg. cap. Vulterana 25. & Legis assumptio ff. ad municipal. &c.* & cuiuslibet Ecclesiæ pars ea decimarum præstetur talium, sive dimidia sit, sive tertia, sive quarta pars, pro proportione temporis, quo pascua v. g. in hoc vel illo loco, vel habitationem habuerunt; cum enim tales decimæ prædialium magis naturam induant, consequenter illis Ecclesijs debentur, quibus prædiales decimæ debentur, ita, ut neutri Ecclesiæ præjudicium aliquod fiat, si talis proportionata divisio observetur. Rectissime tamen etiam in hoc casu talium decimarum solvendarum consuetudinis receptæ ratio habenda, prout communiter volunt AA. cum Pontifice in hoc & cap. 18. absolute loquente, circa decimas prædiales, cuiusmodi Ecclesiæ solvendæ sint: ab hac enim, si recedamus, erunt fortasse multi, qui post S. Thomam arbitrentur, magis deberi decimas tales illi Ecclesiæ, in qua grex pascitur, quàm illi, in cuius territorio ovile v. g. locatur, ut quod ex pascuis talibus horum prædiorum incommodum sentit Ecclesiæ, ex decimis animalium pascentium, reparatur.

Notandum tertium. Nullas deberi decimas illis Ecclesijs, per quarum territoria greges aguntur, & in itinere pascuntur, dum ab uno loco in alium distantem, ut ibi pascantur, & accubent, deducuntur; tum quòd respectu singularum parochiarum, in quibus deducti greges pascuntur, exigui momenti sint pascua talia; tum quòd moraliter fieri non possit, ut æqua fiat respectu singularum divisio; tum quòd peregrinantes, si nullibi habeant domicilium, aut prædia, ad nullas decimas obligentur. *Suarez lib. 1. cap. 21. n. 1.*

CAPITULUM XXI.

Ex parte.

PARAPHRASIS.

Delata fuit ad Pontificem Clementem III.

querela aliqua, super quibusdam agricolis, quòd cum simul, vel diversis anni temporibus in eodem horto, aut agro, diversa semina spargant, ac fructus colligant, de fructibus tamen uniuscuiusmodi illorum feminum decimas præstent; hanc proinde præxin, cum præiudicio Ecclesiarum introductam, ut vult Pontifex, mandat, ut agricolæ compellantur à legitima auctoritate, per censuras Ecclesiasticas, si suæ obligationi aliter satisfacere nolint, ad decimas de omnibus prædiorum suorum fructibus, abque diminutione perhibendis.

SUMMARIUM.

1. Ex omnibus fructibus prædiorum, simul, sive diversis temporibus, in eodem prædio excolantur, decimæ debentur.
2. Ita ut compelli etiam possint Coloni ad has decimas persolvendas, si tamen fructus sint in illo loco decimandi.

Notandum primò. Quòd decimæ illæ, solvendæ ex omnibus fructibus prædiorum, sive simul, sive diversis temporibus in eodem prædio colantur, ob expressum textum *cap. huius*: ubi reprehenduntur, qui contrarium faciunt, & de omnibus prædiorum fructibus decimas persolvere jubentur, ne res eadem, ut in *Glossa in cap. h. v. unius*. diverso jure censentur, quia ratio, ob quam solvi debent decimæ, ex uno semine, pugnat etiam, ut solvantur ex alio semine, sive eodem, sive diversis anni temporibus, sive in eodem, sive diversis fundis, fructus eorum feminum colligantur, quòd feminantibus solent spiritualia, debentur carnalia; & divinitus dominij recognitio ex omnibus à divina bonitate concessis, quocumque tempore determinati fuerint.

Notandum secundò. Compelli etiam ad has decimas persolvendas posse colonos per Ecclesiasticas censuras legitimè auctoritate infligendas, si suæ obligationi satisfacere

non velint, modò fructus tales in loco illo sint decimabiles, cùm in tali casu non jam fructus decimati iterum decimentur, sed diversi, vel novi fructus, qui nunquam decimati fuerunt: & ager v. g. in tali casu sit in ordine ad pertolvendas decimas virtualiter multiplex, ratione variorum, & plurium diversi seminis fructuum decimabilium, quos profert: bene tamen communiter advertunt AA. quòd honestati ministrorum Ecclesie non conveniat, ut de quibuslibet minimis, quæ in eodem agello post demessas fruges, ad usum domesticum v. g. fortasè coluntur, decimas exigant, ne fordidi, & avari habeantur: consulenda tamen & observanda est loci consuetudo.

CAPITVLVM XXII.

Non est.

PARAPHRASIS.

Statuit Cælestinus Pontifex, cùm non sit in potestate hominum arbores plantantium, vel femina terræ mandantium, quid latio, aut plantatio sit redditura, sed fructus horum laborum nostrorum, ob incrementum, & benedictionem dante Deo, dependeat, ut de omnibus his, etiam ex negotiatione, militia, aut venatione acquisitis, decimæ solvantur ministris Ecclesie, antequam ullæ deducantur expensæ.

SUMMARIUM.

1. Vix aliquis usus est in nostris parvibus personalium decimarum.
2. Ha solvi non debent, ubi eorum usus est, nisi deductis expensis.

Notandum primum. Loquitur quidem in hoc Capit. Pontifex, etiam de personalibus decimis, ex negotiatione v. g. militiâ, sive prædâ in bello justo acquisitâ solvendis, & ut in cap. mox sequente ex transmissâ dicit, ex omni lucro licitè ac-

quisito: quia tamen personalium harum decimarum vix aliquis hodie in partibus nostris usus est, ideò de lucro ex negotiationibus, iusto bello, ludo, venatione liberâ, acquisito nihil solliciti; de prædialibus tantùm asserimus, cùmque Pontifice, quòd illæ sine diminutione, nullis expensis, aut tributis deductis, integre solvi debeant, & ad hanc integram solutionem faciendam, etiam per censuras Ecclesiasticas compelli possint, qui solvere quidem tenentur, solvere tamen negligunt.

Notandum secundò, Personales quidem decimas, ubi earum usus est, solvi debere, deductis tamen prius expensis (tum quòd propriè lucri rationem habeat, ex quo personales decimæ solvi debeant, quod deductis expensis in lucro acquirendo factis, superest, ut ait Vivianus in hoc cap. tum quòd pecunia illa, ex qua v. g. lucrum factum est, plerumque jam fuerit decimata, ut innuit Pontifex in cap. Pastoralis 28. h. t.) prædiales tamen decimas solvendas esse integras, priusquam ullæ expensæ, sive illæ in excolendis prædijs, sive in colligendis aut separandis fructibus, sive in meliorandis fundis &c. factæ sunt, aut fiunt, deducantur.

CAPITVLVM XXIII.

Ex transmissâ.

PARAPHRASIS.

Mandat Pontifex, ut, cùm fidelis homo de omnibus, quæ licitè acquisivit, decimas dare debeat, miles ille nobilis, de quo hoc cap. loquitur, ad dandas etiam de molendino ad ventum exposito decimas, sine diminutione aliqua compellatur.

SUMMARIUM.

1. Quilibet homo baptizatus de se ad dandas decimas obligatur.
2. Quid de illicitè acquisitis, & quid de illis,

Aaa 3